

6.7 Dějepis

6.7.1 Charakteristika předmětu dějepis

6.7.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. - 9. ročníku 2 hodiny týdně, celkem tedy 8 hodin.

Výuka obvykle probíhá v učebně dějepisu a zeměpisu, je využívána digitální technika, případně počítačová učebna.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky,...

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

V předmětu dějepis se prolínají a realizují tato průřezová témata a jejich tematické okruhy:

Osobnostní a sociální výchova - OSV

Tematické okruhy tohoto průřezového tématu jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům.

Důraz je kladen na formování volních a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost.

Výchova demokratického občana – VDO

Tematické okruhy, které jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům:

Občan, občanská společnost a stát - občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku).

Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování - demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti.

Jde především o zásady slušnosti, tolerance a odpovědné jednání, samostatné a odpovědné řešení problémů, společnou komunikaci, aktivitu a kooperaci.

Také tyto tematické okruhy jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům.

Okruhy, které jsou součástí učiva:

Občan, občanská společnost a stát, Formy participace občanů v politickém životě, Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie, ...)

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - EGS

Objevujeme Evropu a svět, Jsme Evropané (integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mírové poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce, ...)

Multikulturní výchova – MKV

Tematické okruhy, které jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům:

Lidské vztahy - právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi, bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); lidská solidarita, osobní příspěvek k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy.

Kulturní difference - respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy)

Multikulturalita - naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem;

Princip sociálního smíru a solidarity - odpovědnost a příspěvek každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin. Především jde o harmonizaci mezilidských vztahů. Tyto tematické okruhy jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům.

Okruhy, které jsou součástí učiva:

Etnický původ (sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita, ...)

Environmentální výchova - EV

Ekosystémy, Lidské aktivity a problémy životního prostředí (člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů, ...)

Mediální výchova – MV

Tematické okruhy, které jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - identifikování základních orientačních prvků v textu

Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality - rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů, jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezažatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě).

Tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu -v každém 9. ročníku bude v rámci přírodovědných předmětů zpracován projekt.

Jde především o schopnost zpracovat, vyhodnotit a využít podněty, které přicházejí z médií jako je tisk, rozhlas, televize, internet.

Okruhy, které jsou součástí učiva:

Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, Stavba mediálních sdělení, Vnímání autora mediálních sdělení, Fungování a vliv médií ve společnosti (národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,...)

6.6.1.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Společně upřednostňované postupy, metody a formy práce (příp. aktivity, příležitosti, pravidla), které povedou v dějepise k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků:

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace k jejich efektivnímu využití v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- vede žáky ke k užívání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učí žáky uvádět věci do souvislostí
- učí žáky propojovat do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytvářet komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, nacházet jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívat získané vědomosti a dovednosti
- učí žáky samostatně řešit problémy, volit vhodné způsoby řešení
- zadává úlohy, které vedou ke kritickému myšlení, činění uvážlivých rozhodnutí a jejich obhajoby

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování a vyjadřování svých myšlenek a názorů v logickém sledu, výstižnému vyjadřování, souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- zapojuje žáky do diskuse, učí je obhajovat svůj názor a vhodně argumentovat
- vede žáka k porozumění různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- zadává úlohy, které vedou k využívání informačních a komunikačních prostředků a technologií pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem

Kompetence sociální a personální

Učitel

- učí žáky účinně spolupracovat ve skupině
- vede žáky k podílení se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- nabádá žáky k přispívání k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy
- vede žáky k pochopení potřeby efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k respektu přesvědčení druhých lidí, vážení si jejich vnitřních hodnot, schopnosti vcítit se do situací ostatních lidí
- vede žáky k odmítání útlaču a hrubého zacházení, učí žáky uvědomovat si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- učí chápat žáky základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, respektovat, chránit a oceňovat naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevovat pozitivní postoj

k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojovat do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

Učitel

učí žáky dodržovat vymezená pravidla, plnit povinnosti a závazky,

využívat svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

Učitel

- vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy;

- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení;

- klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učíme je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí

6.6.2 Vzdělávací obsah předmětu dějepis

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 6.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pochopí význam dějin pro současného člověka - uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků - uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti a pojmenuje instituce, kde jsou shromažďovány - orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu 	<p>Úvod do učiva</p> <p>Význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách; historické prameny</p> <p>Historický čas a prostor</p>		archivy, muzea, knihovny v regionu
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná vývojová stadia člověka - charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu - objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost 	<p>Pravěk</p> <p>Starší doba kamenná</p> <ul style="list-style-type: none"> • způsob života jednotlivých vývojových typů člověka <p>Doba kovů</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj řemesel a obchodu • zánik rodové společnosti <p>Naše země v období pravěku</p>	<p>V15- světové strany, světadíly, orientace na mapě, VV6 – pravěké malby, keramika ČJ6 – způsoby dorozumívání, příběhy z pravěku</p> <p>OSV – komunikace, sociální dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů</p> <p>EV – člověk a příroda</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a 	<p>Starověk- oblasti starověkého východu</p>	<p>VV6 – egyptská</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> vznikem prvních velkých zemědělských civilizací seznámí se s podstatou společenského uspořádání seznámí se s projevy náboženských představ 	<ul style="list-style-type: none"> charakteristické rysy oblasti vývoj společnosti náboženské představy počátek písma a kultury přínos starověkých civilizací 	kultura EV – příroda a první civilizace	
<ul style="list-style-type: none"> rozliší mýty a historické skutečnosti porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury, uvědomí si prolínání jednotlivých kultur uveče nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví 	Řecko <ul style="list-style-type: none"> kořeny řecké civilizace archaické a klasické období Makedonie helénismus 	VV6- řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) ČJ6 (lit.) - eposy, řecké báje a pověsti VDO – demokracie, despocie, tyranie MKV – sbližování a prolínání kulturních vlivů v období helénismu	
<ul style="list-style-type: none"> učí se chápat formy státní moci uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin popíše s pomocí mapy územní rozsah římské říše dokáže porovnat barbarské civilizace se světem antiky demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury zrod křesťanství 	Řím <ul style="list-style-type: none"> království republika císařství počátky křesťanství římská kultura rozpad římské říše naše země v době římské 	VV6- římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) ČJ6 (lit.) - římské báje ČJ6-9 (sloh) – mluvní cvičení, řečnictví VDO – občanská práva EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy	
DIGITÁLNÍ KOMPETENCE	<ul style="list-style-type: none"> význam zkoumání dějin, 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo vytváří a využívá myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich) využívá k orientaci v historické realitě pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu pravěkých a starověkých dějin uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí nejstarších světových civilizací využívá k poznávání historické reality pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v 	získávání informací o dějinách s pomocí digitálních zdrojů <ul style="list-style-type: none"> historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací virtuální 360° prohlídky, animace a 3D rekonstrukce významných a vybraných dobových objektů, historických krajin, kulturních a technických památek, sbírek muzeí rozšířená realita – činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi, rekonstrukcemi a aplikacemi pro znázornění prostředí nejstarších světových civilizací digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<p>prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií</p> <ul style="list-style-type: none"> - podle obrazových digitálních zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí - pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace antických památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby antického člověka - zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru - dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.) 			
Opakování učiva 6. ročníku			

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, pracovní sešity (listy), soubory diapositivů, videokazety, fonetické pomůcky, historická beletrie, soubory modelů archeologických nálezů, soubory historických pojmů, obrázkový materiál, filmy ...

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
Opakování učiva 6. ročníku			
- osvojí si periodizaci středověku	Středověk		
<ul style="list-style-type: none"> - popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku nových etnik, christianizace a vzniku států - vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, - objasní situaci Velkomoravské říše vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech 	<p>Raný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> • nový etnický obraz Evropy • byzantská, arabská a franská říše • Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě • formování prvních státních celků v Evropě • Křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy • islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) • románská kultura a životní styl raného středověku 	<p>VV7 – byzantské, arabské umění, románský sloh (architektura, sochařství, malířství)</p> <p>ČJ6, 7 – první písemné památky, české pověsti, kroniky</p> <p>OV6 - národ, vlast, čeští církevní patroni</p> <p>EGS – formování evropských států, klíčové události – vznik Svaté říše římské, křížové výpravy</p> <p>MKV – náš etnický původ</p> <p>EV – historické památky</p>	Důraz na české patrony
<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat změny politické, hospodářské, sociální a kulturní - seznámí se s rozmachem českého státu a jeho významem ve střední Evropě - učí se charakteristice dobového životního stylu z hlediska sociálního i etnického 	<p>Vrcholný středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozvoj řemesel a obchodu, vznik měst a jejich význam • český stát za vlády posledních Přemyslovců • nástup Lucemburků a vláda Karla IV. • gotická kultura a životní styl jednotlivých vrstev v období vrcholného středověku • konflikt mezi Anglií a Francií 	<p>ČJ9- kroniky, doba Karla IV., rozvoj češtiny, Jan Hus, rozvoj vzdělání</p> <p>VV7- gotické umění (stavitelství, sochařství, malířství)</p> <p>HV – gotická</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s problémy, které vedly ke kritice církve a vyústily v českou reformaci - vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život - ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury 	<ul style="list-style-type: none"> • kritika poměrů v církvi a husitství v Čechách 	<p>hudba, husitské písně</p> <p>OV6 - náš region (historie)</p> <p>VDO – Magna charta 1215 – vznik parlamentu</p> <p>MKV- předsudky, stereotypy katolické církve, husitství</p> <p>EV – historické památky</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - uvědomí si okolnosti vzniku středoevropského soustátí 	<p>Pozdní středověk</p> <ul style="list-style-type: none"> • doba poděbradská • doba jagellonská <p>Shrnutí</p>	<p>VV7 – pozdní gotika (stavitelství, sochařství, malířství)</p> <p>EGS – mírové poselství Jiřího z Poděbrad</p>	Projekty: Životní styl ve středověku, Osobnosti středověku
<ul style="list-style-type: none"> - osvojí si periodizaci novověku - humanismus, renesance a jejich projevy v kultuře, myšlení a životě lidí - vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu - popíše průběh zámořských objevných plavby a jejich příčiny a důsledky - seznámí se s pojmem reformace, jejími příčinami a cíli - chápe podstatu pojmů absolutismus, konstituční monarchie, 	<p>Počátky novověku</p> <ul style="list-style-type: none"> • humanismus • objevné plavby a jejich společenské důsledky • náboženská reformace • počátky absolutních monarchií • český stát v předbělohorských poměrech 	<p>VV8, HV – renesance (stavitelství, sochařství, malířství, hudba)</p> <p>ČJ9 (literatura), OV- humanismus, vývoj jazyka, literární texty</p> <p>OV9 – typy států, složky státní moci</p> <p>AJ7 - osobnost W. Shakespeara, Tudorovci</p> <p>MKV – poznávání jiných kultur</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<p>parlamentarismus</p> <ul style="list-style-type: none"> - objasní postavení českých zemí v habsburské monarchii i v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie - objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky - rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek 	<ul style="list-style-type: none"> • třicetiletá válka • občanská válka v Anglii 	EGS – reformace, klíčové události – 1492 – objevení Ameriky MKV – předsudky, stereotypy katolické církve	
<p>DIGITÁLNÍ KOMPETENCE</p> <ul style="list-style-type: none"> - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo - vytváří a využívá myšlenkovou (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich) - využívá k orientaci v historické realitě středověkých dějin aktivně, a účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí 	<ul style="list-style-type: none"> • historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály • prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise • myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací • virtuální 360° prohlídky, animace a 3D rekonstrukce významných a vybraných dobových objektů, historických krajin, kulturních a technických památek, sbírek muzeí • rozšířená realita – činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi, rekonstrukcemi a aplikacemi pro znázornění prostředí středověké společnosti • digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu středověkých dějin - uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí středověké společnosti - využívá k poznávání historické reality středověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace románských a gotických památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví a příklady předmětů denní potřeby středověkého člověka - zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru - dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním 	historických událostí		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
prostředí (různé hry, simulace apod.)			
	Opakování učiva 7. ročníku		

Pomůcky: viz 6. ročník

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 8.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
	Opakování učiva 7. ročníku		
- osvojit si periodizaci novověku	Počátky novověku		
<ul style="list-style-type: none"> - učí se rozpoznávat projevy barokní kultury - seznámí se se situací českých zemí a vybraných evropských zemí po třicetileté válce - chápe význam osvícenství jako významného myšlenkového předělu, který ovlivnil politický vývoj u nás v Evropě i na americkém kontinentu - ujasní si pojem osvěcenský absolutismus - uvědomí si rozpor mezi projevy absolutní moci a snahami nastupující buržoazie - chápe podstatu pojmů absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus - chápe pojem kolonie, uvědomí si význam boje za svobodu 	Období od 2. poloviny 17. stol. do konce 18. stol. <ul style="list-style-type: none"> • proměny evropských států • baroko a životní styl • upevňování vlády Habsburků po třicetileté válce • rozvoj vzdělanosti v době osvícenství • české země za vlády Marie Terezie a Josefa II. • situace ve Francii, Rusku a Prusku, vzestup Velké Británie • boj amerických osad za nezávislost, vznik Spojených států amerických 	VV8, HV- baroko (stavitelství, sochařství, malířství, hudba) VDO – rekatolizace, náboženská nesnášenlivost ČJ8- baroko ČJ8- osvícenství, klasicismus VDO – USA, Francie – revoluce (Listina práv a svobod, ústava) EGS – revoluce USA, Francie, VB, 1848 EV – historické památky ČJ8 – počátky národního obrození	
- vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných	Novověk od konce 18. stol. do r. 1914 <ul style="list-style-type: none"> • Velká francouzská revoluce, její průběh a význam pro Francii i 	VV8, HV – klasicismus, romantismus (stavitelství,	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti - objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě - porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů - seznámí se s příčinami a průběhem českého národního obrození - uvědomí si význam obrozeneckých snah významných osobností - uvědomí si dokončení boje jednotlivých skupin jako předpoklad ustavení moderních politických stran - chápe emancipační hnutí českého národa jako výrazný projev dané doby (snaha ohrožující existenci mnohonárodnostní monarchie) - vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato	evropské dějiny • napoleonské války a jejich důsledky • průmyslová revoluce, modernizace společnosti, změna sociální struktury • národní a osvobozenecá hnutí v Evropě, pojem vlastenectví a požadavek národa na svobodný rozvoj • utváření novodobého českého národa • rok 1848 v Evropě a v Čechách • postavení českých zemí v habsburské monarchii ve 2. pol. 19. stol., základní rysy české politiky, její představitelé • procesy sjednocování v Německu a v Itálii • občanská válka v USA • druhá fáze průmyslové revoluce • Vznik R-U • Proměny společnosti – utopismus, marxismus • první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky • situace v Rusku, ruské revoluce • vznik ČSR	sochařství, malířství, hudba) ČJ8- národní obrození, romantismus VDO – občanská společnost EV – průmyslová revoluce – dopad na životní prostředí a přírodní zdroje, technické vynálezy MDV – NO – obroda českého jazyka, knihy, noviny... ČJ8, VV8, HV8 – umění 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol. MKV – rasismus – otrokářství v USA	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií			
DIGITÁLNÍ KOMPETENCE - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo - vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich) - využívá k orientaci v historické realitě novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí - pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a	<ul style="list-style-type: none"> historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací virtuální 360° prohlídky, animace a 3D rekonstrukce významných a vybraných dobových objektů, historických krajin, kulturních a technických památek, sbírek muzeí rozšířená realita – činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi, rekonstrukcemi a aplikacemi pro znázornění konkrétního úseku novověkých dějin digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
aplikacemi pro znázornění kontextu novověkých dějin - uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí a kontextu konkrétního úseku novověkých dějin - využívá k poznávání historické reality novověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií - s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap novověkých dějin - zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru - dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)			
	Opakování učiva 8. ročníku		

Pomůcky: viz 6. ročník

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost
Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 9.

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
	Opakování učiva 8. ročníku		
<ul style="list-style-type: none"> - učí se chápat 1. pol. 20. stol. jako období dvou nejničivějších světových válek - učí se chápat okolnosti vzniku samostatné ČSR, její vnitřní a zahraniční situaci v období první republiky - na příkladech demonstuje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky - rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů - vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků - uvědomí si souvislost mezi nepříznivým stavem ekonomiky a tendencí řešit problémy extrémními způsoby - chápe historický rozměr pojmů nacionalismus, extremismus, agrese - učí se vnímat rozmanitost projevů kultury a přnos národní a evropské kultury k tomuto odkazu - seznámí se s vnitřní a zahraniční politikou ČSR v období druhé republiky, protektorátu - učí se účt k odkazu 	<p>Moderní doba</p> <p>Situace v letech 1914 – 1948</p> <ul style="list-style-type: none"> • nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě; vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj • mezinárodně politická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech; totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus – důsledky pro Československo a svět • druhá světová válka, holocaust; situace v našich zemích, domácí a zahraniční odboj; politické, mocenské a ekonomické důsledky <p>Dějiny od poloviny 20. století do současnosti</p> <ul style="list-style-type: none"> • studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků reprezentovaných supervelmocemi; politické, hospodářské, sociální a ideologické soupeření • vnitřní situace v zemích východního bloku (na vybraných příkladech srovnání 	<p>VDO – vznik totalitního zřízení</p> <p>OV9 – problémy lidské nesnášenlivosti</p> <p>MDV - propaganda</p> <p>OV9 - životní názor (náboženství)</p> <p>ČJ (lit.) – literatura 1. pol. 20. stol.</p> <p>VV9, HV – umění 1. pol. 20. stol.</p> <p>VDO – volební systém, formy vlády, ČSR – Češi x Němci x Židé</p> <p>EGS – 1. a 2. sv. válka jako mezníky vývoje, vznik SN MKV – rasismus 20. st., lid. solidarita během válek</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - účastníků odboje - učí se chápat poválečný vývoj ČSR, který vyústil v únorové události 1948 - chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím - vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce - posoudí postavení rozvojových zemí 	<p>s charakteristikou západních zemí)</p> <ul style="list-style-type: none"> • vývoj Československa a od roku 1945 do roku 1989, vznik České republiky • rozpad koloniálního systému, mimoevropský svět • problémy současnosti • věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje; sport a zábava 	<p>EV – průmyslová revoluce a životní prostředí, technické vynálezy OSV+VDO-holocaust (projekt) EGS - OSN VDO- totalitní režim MDV- propaganda</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s postavením ČSR v mezinárodních souvislostech - charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu, a vypjatého nacionalismu - na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv - seznámí se s vnitřní situací v naší republice (události r. 1968) - učí se chápat postupný rozpad východního bloku rozkladem komunistických systémů 	<p>Shrnutí</p>	<p>OV 9, Z 9 – mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy</p> <p>VDO – ČSR a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77</p> <p>EGS – Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva</p> <p>EV – zásahy do přírodních poměrů (SSSR)</p> <p>ČJ9 (lit.)- literatura 2. pol. 20. stol.</p> <p>VV 9, HV – umění 2. pol. 20. stol</p> <p>VDO – formy vlády</p>	

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<ul style="list-style-type: none"> - seznámí se s vnitřní situací v naší republice v roce 1989 a s vývojem v 90. letech – vznik ČR - zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí - ujasnění si začlenění Československa do integračního procesu (vstup do EU) - prokáže základní orientaci v problémech současného světa 		EGS – revoluce 1989, začlenění ČR do integračního procesu – vstup do EU MDV – sdělovací prostředky a politika	
DIGITÁLNÍ KOMPETENCE <ul style="list-style-type: none"> - volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, výstižné klíčové slovo - vytváří a využívá myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací (data o historických krajinách, objektech a lidech v nich) - využívá k orientaci v historické realitě moderních dějin aktivně, účelně a kriticky digitální zdroje, portály, databáze, výukové kanály, pořady, aplikace a webové stránky institucí, například webové stránky 	<ul style="list-style-type: none"> • historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály • prostorové informace z digitálních zdrojů – příklady využití v dějepise • myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v historické realitě na základě digitalizovaných prostorových informací • virtuální 360 ° prohlídky, animace a 3D rekonstrukce významných a vybraných dobových objektů, historických krajin, kulturních a technických památek, sbírek muzeí • rozšířená realita – činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi, rekonstrukcemi a aplikacemi pro znázornění kontextu vybraných úseků moderních a soudobých dějin 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
HistoryLab, Moderní dějiny, Asociace učitelů dějepisu, Muzeum holocaustu ve Washingtonu, Asociace nositelů legionářských tradic, Centrum orální historie ÚSD AV ČR, Holocaust, Příběhy bezpráví, Památník Terezín, Paměť národa, Totalita, Ústav pro studium totalitních režimů (ÚSTR), My jsme to nevzdali, Školákem v protektorátu- Památník Terezín apod. <ul style="list-style-type: none"> - pracuje s rozšířenou (virtuální) realitou – s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi pro znázornění kontextu moderních a soudobých dějin - uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, animacemi a aplikacemi pro znázornění prostředí a kontextu konkrétního úseku moderních dějin (například tvorba 3D modelace v prostředí vzdělávací edice Minecraftu, 3D malování od Microsoftu nebo jiný editor) - využívá k poznávání historické reality moderních a soudobých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií - s pomocí vizuálních 	<ul style="list-style-type: none"> • digitalizované historické zdroje: prameny, archiválie, mapy, ilustrace, simulace a animace historických událostí 		

Výstup	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty Kurzy	Poznámky
<p>digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace významných kulturních památek a příklady předmětů denní potřeby z etap moderních a soudobých dějin</p> <p>- zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů a dalších výstupů s pomocí online nástrojů a softwaru</p> <p>- dovede na základní úrovni poukázat na klady a zápory zpracování historické reality v zábavním digitálním prostředí (různé hry, simulace apod.)</p>			
	Opakování učiva 9. ročníku		

Pomůcky: viz 6. ročník

6.8 Výchova k občanství

6.8.1 Charakteristika předmětu výchova k občanství

6.8.1.1 Obsahové, časové a organizační vymezení

Vyučovací předmět výchova k občanství je určen pro žáky 6., 7. a 9. ročníku s hodinovou týdenní dotací. Výuka probíhá v kmenové třídě, učebně PC i mimo školu.

Formy a metody práce podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- vyučovací hodina - skupinové vyučování, diskuse, výklad, reprodukce textu, samostatná práce, projekty, PC, aktuality

- beseda
- exkurze

Vzdělávací obsah předmětu výchova k občanství je rozdělen na pět tematických okruhů:

1. Člověk ve společnosti
2. Člověk jako jedinec
3. Stát a hospodářství
4. Stát a právo
5. Mezinárodní vztahy, globální svět

Vzdělávání předmětu výchova k občanství je zaměřeno na:

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientaci v aktuálním dění v ČR, EU a ve světě
- rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- rozvíjení úcty k vlastnímu národu i k jiným národům
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- sebepoznávání a sebehodnocení žáků
- akceptování vlastní osobnosti i osobnosti jiných
- rozpoznání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokracie

V předmětu výchova k občanství se prolínají a realizují tato průřezová témata a jejich tematické okruhy:

Osobnostní a sociální výchova - OSV

Tematické okruhy tohoto průřezového tématu jsou naplňovány v průběhu samotného vzdělávacího a výchovného procesu vhodně zvolenou formou metod práce a přístupem učitele k žákům.

Důraz je kladen na formování volných a charakterových rysů – rozvíjí důslednost, vytrvalost, schopnost sebekontroly, vynalézavost, tvořivost.